

Marcel Moyse: Speel als een zanger!

Mia Dreese

"I long ago observed that the real beauty of the sound comes from the generosity of the heart." (Marcel Moyse)

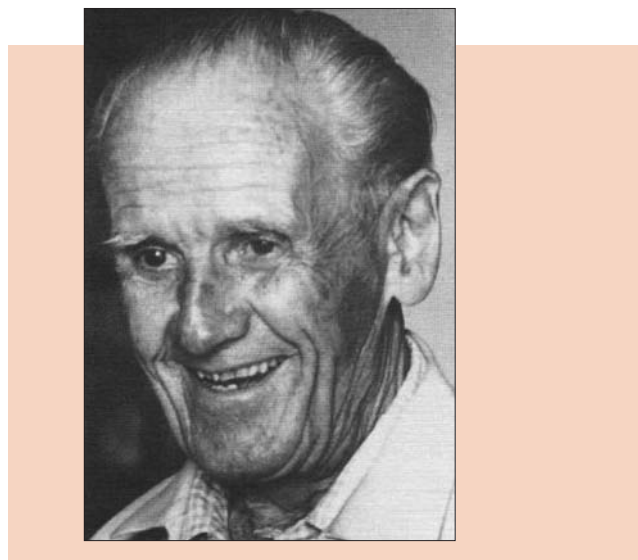
De legendarische Franse fluitist en leraar Marcel Moyse (Saint-Amour (Frankrijk 1889- Brattleboro (VS) 1984) heeft een enorme invloed gehad op het bespelen van de fluit en andere blaasinstrumenten in de twintigste eeuw. Moyse studeerde aan het Conservatoire de Paris bij Philippe Gaubert, Adolphe Hennebains en Paul Taffanel, beroemde fluitvirtuozen in die tijd. Moyses handelsmerk was zijn heldere, flexibele en dragende geluid. Deze Franse stijl van fluitspelen zou wereldwijd dé standaard worden.

Op zijn veertiende speelde hij in een orkest dat gedi-geerd werd door Rimsky-Korsakov. Toen hij vierentwintig was toerde hij met de grote Australische sopraan Nellie Melba in haar privétrein door de Verenigde Staten. Gedurende zijn Europese carrière (1910-1949) had hij aanstellingen aan de conservatoria van Parijs en Genève en was hij een veelgevraagd orkestmusicus. Hij speelde onder dirigenten als Prokofjev, Stravinsky, Strauss, Koussevitsky en Toscanini. Als fluitsolist speelde hij met de belangrijkste Europese orkesten, hij gaf de première van het fluitconcert van Jacques Ibert, dat voor hem was geschreven. Hij heeft veel platen gemaakt en won daarvoor een aantal keren een Grand Prix du Disque. Ook is hij in 1936 onderscheiden met de Franse Légion d'Honneur.

Na zijn emigratie naar de V.S. in 1949 werd hij een van de oprichters van de Marlboro Music School and Festival. Later ontwikkelde hij masterclasses voor fluitisten en andere houtblazers in Brattleboro, Vermont, waar hij zich gevestigd had, en daarnaast in Boswil (Zwitserland), Canterbury (Engeland) en Japan. Tot zijn vele leerlingen behoren Trevor Wye, William Bennett, James Galway, Aurèle Nicolet, Robert Aitken, Michel Debost en Peter-Lukas Graf.

Moyse is ook bekend als auteur/componist van talrijke publicaties voor fluit. Boeken als *De la Sonorité* en *Tone Development Through Interpretation* zijn van enorme waarde geworden voor de serieuze fluitstudent.

In *Tone Development Through Interpretation* heeft Moyse bijna 90 operafragmenten voor fluit gezet. Omdat hij veel met zangers had gewerkt wist hij wat hij de fluitisten wilde leren: frasering, intonatie, klankkleur, tempo, uitdrukking. Fluitstudenten die bij hem hebben gestudeerd kon hij stimuleren om niet zomaar de noten te spelen, maar er ook de juiste uitdrukking aan te geven. Deze fluitisten van de 'tweede generatie', waarvan velen in Amerika wonen en lid zijn van de Marcel Moyse

Society, proberen zijn ideeën levend te houden, ook omdat Moyse zelf vrijwel niets over muziek maken heeft geschreven. Tijdens flute conventions komen oud-studenten bij elkaar en worden masterclasses gegeven. De Moyse Society speelt daarbij een grote rol.

Ook ik heb enige tijd lessen gevolgd bij Moyse, die grote indruk op me hebben gemaakt. Dit jaar heb ik (met hulp van Hans Maas) een usb-card (een usb-stick in credit-card-formaat die in iedere

usb-ingang past) samengesteld met vrijwel alle aria's en andere muziek uit *Tone Development Through Interpretation*: negentig nummers plus een aantal dubbele opnames, o.a. van Moyse zelf. Het gaat om oude opnames van zangers die Moyse gehoord heeft of had kunnen horen. De voorraad is inmiddels vrij beperkt, maar mocht er genoeg vraag naar zijn, dan kan er een nieuwe oplage worden gemaakt. Informatie en bestellen bij m.dreese@hccnet.nl. De usb-card is ook te koop bij moyseociety@aol.com, al zal de prijs in dollars wel iets hoger uitvallen. Mocht niet duidelijk zijn hoe de stick werkt, kijk dan op de Marcel Moyse Society Fan Page op Facebook voor een demonstratie.

De uitgave van *Tone Development Through Interpretation* die door McGinnis & Marx niet meer gedrukt werd is overgenomen door Edition Peters.